

На основу чланова 22. и 24. Статута Савета за штампу и чланова 15. и 16. Пословника о раду Комисије за жалбе, Комисија за жалбе Савета за штампу у саставу: Петар Јеремић, Зоран Ивошевић, Тамара Скрозза, Марија Кордић, Владо Мареш, Златко Чобовић, Стојан Марковић, Божо Прелевић, Иван Цвејић и Предраг Аздејковић, на седници одржаној 25.12. 2014. године, већином гласова доноси

ОДЛУКУ

Серијом текстова објављеним 14. и 15 октобра 2014. године, који се односе на инциденте на утакмици Србија – Албанија, а у којима у насловима и текстовима користи реч “Шиптари”, портал "Telegraf.rs"

1. прекршио је тачку 1 Одељка IV (Одговорност новинара) по којој се новинар мора супротставити свима који крше људска права или се залажу за било коју врсту дискриминације, говор мржње и подстицање насиља,

2. прекршио је и тачку 4. Одељка V (Новинарска пажња), по којој новинар мора бити свестан опсаности од дискриминације коју могу да шире медији и треба да учини све да избегне дискриминацију засновану, између осталог, на раси, полу, старости, сексуалном опредељењу, језику, вери, политичком и другом мишљењу, националном или друштвеном пореклу.

Налаже се порталу „Telegraf.rs“ да одлуку Комисије објави најкасније седам дана од дана достављања одлуке.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Жалбу Савету за штампу поднела је организација „Praxis“, уз сагласност шесторо грађана албанске националности који су навели да је за њих термин “Шипар” погрдан и да их вређа такво означавање њих и њихових сународника. „Иако су српска реч ‘Шиптар’ и албанска реч ‘Shqiptar’ етимолошки сличне, имају потпуно другачије значење у овом језицима и реч ‘Шиптар’ вређа припаднике албанске националности “, наведено је, између осталог, у жалби.

У одговору на жалбу, главни уредник портала „Telegraf.rs“ Александар Јовановић истакао је да је одредница „Шиптар“ коришћена искључиво етимолошки, што се види из контекста. „Увреда подразумева намеру, а не одредницу којом се припадници једног народа или групе сами с поносом називају, а као увреду је користе они који желе неког да назову погрдним именом. Ја не мислим да је бити Шиптар увреда, нити то мисли било ко из редакције у којој радим“, навео је Јовановић и као доказ у прилог својим тврдњама доставио текст којим се објашњава етимолошко порекло ове речи.

Комисије за жалбе је закључила да не може да се бави етимологијом употребљене речи, јер нити је надлежна, нити довољно стручна за то. Могуће је да један број људи користи ту реч не сматрајући је уопште погрдном и без икакве намере да тиме увреди припаднике албанске националне заједнице. Ипак, неспорно је да сами Албанци, или бар део њих, реч „Шиптар“ доживљавају као увреду, што би за медије морало бити довољно да избегавају употребу такве речи, чак и уколико она, сама по себи, нема пежоративну конотацију. Смерницама у Кодексу

нови́нара Србије прецизи́рано је да је „недопустиво колоквијално, погрдно и непрецизно називање одређене групе“, у овом случају припадника нације чији је званичан назив у Србији Албанци. Такође, Комисија је оценила да је у овом случају веома битан и контекст у којем је назив употребљен. Посао медија је да информишу, а не да додатно подижу тензије, изазване овога пута инцидентом на утакмици између Србије и Албаније и коментарима тог догађаја, те је инсистирање на употреби спорног термина приликом извештавања о том догађају, посебно неприхватљиво.

Због свега изнетог, Комисије је са осам гласова „за“ и два „уздржана“ одлучила да је „Telegraf.rs“ прекршио одредбе Кодекса новинара Србије и наложила му да ову одлуку објави.

Београд, 25.12.2014.

Председавајући

Петар Јеремић

На основу чланова 22. и 24. Статута Савета за штампу и чланова 15. и 16. Пословника о раду Комисије за жалбе, Комисија за жалбе Савета за штампу у саставу: Петар Јеремић, Зоран Ивошевић, Тамара Скрозза, Марија Кордић, Владо Мареш, Златко Чобовић, Стојан Марковић, Божо Прелевић, Иван Цвејић и Предраг Аздејковић, на седници одржаној 25.12. 2014. године, већином гласова, доноси

ОДЛУКУ

Текстом „Уловљен спајдер Шиптар“, објављеним 20. октобра 2014. године на насловној страни, дневни лист „Информер“

1. прекршио је тачку 1 Одељка IV (Одговорност новинара) по којој се новинар мора супротставити свима који крше људска права или се залажу за било коју врсту дискриминације, говор мржње и подстицање насиља,

2. прекршио је и тачку 4. Одељка V (Новинарска пажња), по којој новинар мора бити свестан опсаности од дискриминације коју могу да шире медији и треба да учини све да избегне дискриминацију засновану, између осталог, на раси, полу, старости, сексуалном опредељењу, језику, вери, политичком и другом мишљењу, националном или друштвеном пореклу

Налаже се листу „Информер“ да одлуку Комисије објави најкасније у трећем наредном броју од дана достављања одлуке.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Жалбу Савету за штампу поднела је организација „Praxis“, уз сагласност шесторо грађана албанске националности који су навели да је за њих термин “Шипар” погрдан и да их вређа такво означавање њих и њихових сународника. „Иако су српска реч ‘Шиптар’ и албанска реч ‘Shqipatr’ етимолошки сличне, имају потпуно другачије значење у овом језицима и реч ‘Шиптар’ вређа припаднике албанске националности“, наведено је, између осталог, у жалби.

У одговору на жалбу, адвокат „Информера“ Борис Богдановић навео је да је то што се Савету за штампу није обратила сама особа на коју се инфомација односи, очигледно резултовало и „непознавањем материјалних чињеница од стране самих жалилаца да се одредница 'Шиптар' употребљава од стране самих припадника албанског народа, јер тим изразом они називају и сами себе, па као таква ова реч и не може имати некакво погрдно значење које јој се жели приписати од стране подносилаца жалбе“, истиче се у одговору, а као доказ приложен је текст из Википедије о пореклу речи „Shqiptar“.

Комисије за жалбе је закључила да не може да се бави различитим тумачењима етимологије употребљене речи, јер нити је надлежна, нити довољно стручна за то. Могуће је да један број људи користи ту реч не сматрајући је уопште погрдном и без икакве намере да тиме увреди припаднике албанске националне заједнице. Ипак, неспорно је да сами Албанци, или бар део њих, реч „Шиптар“ доживљавају као увреду, што би за медије морало бити довољно за избегавају употребу такве речи, чак и уколико она, сама по себи, нема пежоративну конотацију. Смерницама у Кодексу новинара Србије прецизирано је да „недопустиво колоквијално, погрдно и непрецизно називање одређене групе“, у овом случају припадника нације чији је званичан назив у Србији Албанци. Такође, Комисија је оценила да је у овом случају веома битан и контекст у којем је назив употребљен. Посао медија је да информишу, а не да додатно подижу тензије изазване инцидентом на утакмици између Србије и Албаније и коментарима тог догађаја, те је инсистирање на употреби спорног термина приликом извештавања о том догађају, посебно неприхватљиво.

Због свега изнетог, Комисије је са осам гласова „за“ и два „уздржана“ одлучила да је „Информер“ прекршио одредбе Кодекса новинара Србије и наложила му да ову одлуку објави.

Београд, 25.12.2014.

Председавајући

Петар Јеремић